

عنوان مقاله:

تحلیل کتاب زیرسیگاری (یا مردی که واقعیت را انکار کرد)

محل انتشار:

دوفصلنامه علمی پژوهش و نگارش کتب دانشگاهی، دوره 25، شماره 48 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

رضا صادقی - دانشگاه اصفهان گروه فلسفه

خلاصه مقاله:

کتاب ساختار انقلاب های علمی مهم ترین اثر تامس کوهن (۱۹۶۲) یکی از منابع درسی مهم در شاخه های تاریخ و فلسفه علم است. تلقی رایج این است که این کتاب با نگاه انتقادی به دستاوردهای علمی و عقلی بشر در رشد عقلانیت دانش تجربی در دوره معاصر نقش مهمی داشته است. اما نگاه انتقادی اگر به انکار صدق و واقعیت منتهی شود، ماهیتی جزمی می یابد که با ماهیت نقد در تضاد است و اعتماد به دانش و عقل را از بین می برد. ارول موریس (۲۰۱۸) در زیرسیگاری با تمرکز بر کتاب ساختار انقلاب های علمی نشان می دهد که کوهن در آثار خود در چنین مسیری قرار دارد. موریس در این کتاب در کنار نقد محتوای آثار کوهن به زمینه ها و نتایج روانی و اجتماعی انکار واقعیت نیز توجه دارد. هدف نهایی موریس این است که نشان دهد نسبی گرایان با تمسک به زبانی دوپهلوی و با برداشت های نادرستی که از دانش تجربی دارند نه تنها منطق مشترک بشری را که مبنای عقلانی علوم تجربی است، تخریب می کنند، بلکه اصول اخلاقی را نیز متزلزل می کنند و زمینه توجیه و تداوم جنگ و کشتار را فراهم می کنند. او در برابر نسبی گرایی از نوعی واقع گرایی معتدل دفاع می کند که با نسبی گرایی و جزم اندیشی به یک اندازه فاصله دارد و اعتماد به علم را با امکان نقد جمع می کند.

کلمات کلیدی:

ارول موریس، تامس کوهن، کتاب زیرسیگاری، نسبی گرایی، واقع گرایی پژوهشی، و صدق

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1280042>

